

Informasjon i samsvar med kravene i kapitalkravsforskriftens del IX – Pilar III

31. desember 2017

Skue Sparebank

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.	Innledning og formål med dokumentet	2
2.	Konsolidering	2
3.	Kapitalkrav	2
3.1	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	2
3.2	Bufferkrav.....	4
3.3	Uvektet kjernekapitalandel.....	4
4.	Kredittrisiko og motpartsrisiko	4
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	5
4.4	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier.....	5
4.5	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier.....	6
4.6	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	7
4.7	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	7
4.8	Motpartsrisiko knyttet til derivater.....	8
5.	Egenkapitalposisjoner.....	8
6.	Renterisiko	9
7.	Styring og kontroll av risiko.....	10
7.1	Organisering og ansvar.....	10
7.2	Kredittrisiko	11
7.3	Markedsrisiko.....	12
7.4	Likviditetsrisiko.....	13
7.5	Operasjonell risiko.....	13
7.6	Strategisk risiko/ forretningsrisiko.....	14
7.7	Kapitalstyring	14

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3). Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2017 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2. KONSOLIDERING

Banken har ingen datterselskaper, tilknyttede selskaper eller felleskontrollerte virksomheter.

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser spesifisert netto ansvarlig kapital. Videre presenteres beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises beregningsgrunnlag for motpartsrisiko og operasjonell risiko.

Kapitaldekning	
Innskutt egenkapital	57.000
Egne egenkapitalbevis	0
Overkurs	117.719
Sparebankens fond	496.415
Utjevningsfond	157.508
Gavefond	6.407
Fond for urealiserte gevinster	35.997
Sum egenkapital	871.046
Fradrag for foreslått utbytte	-13.300
Fradrag for immaterielle eiendeler	-4.789
Fradrag for forsvarlig verdsettelse	-1.135
Fradrag for ren kjernekapital i andre finans institusjoner	-73.043
Overgangsbestemmelser knyttet til fradrag i ren kjernekapital	14.609
Sum ren kjernekapital	793.388

Fondsobligasjoner	85.000
Fondsobligasjoner omfattet av overgangsregler	0
Fradrag for kjernekapital i andre finans institusjoner	-7.304
Overskytende fradrag i tilleggskapitalen	0
Sum kjernekapital	871.084

Ansvarlig lånekapital	100.000
Fradrag for ansvarlig kapital i andre finans institusjoner	0
Fradrag for kjernekapital i andre finans institusjoner	-7.304
Overskytende fradrag i tilleggskapitalen	0
Sum tilleggskapital	963.780

Netto ansvarlig kapital	963.780
--------------------------------	----------------

Eksponeeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)

Stater og sentralbanker	0
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	9.821
Offentlige foretak	0
Multilaterale utviklingsbanker	0
Internasjonale organisasjoner	0
Institusjoner	21.822
Foretak	568.342
Massemarkedsengasjementer	127.484
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	3.243.163
Forfalte engasjementer	14.609
Høyrisiko-engasjementer	20.531
Obligasjoner med fortrinnsrett	59.391
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	56.193
Andeler i verdipapirfond	17.144
Egenkapitalposisjoner	97.108
Øvrige engasjementer	285.435
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	4.521.043
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	359.821
Beregningsgrunnlag for motpartsrisiko (CVA-risiko)	875
Sum beregningsgrunnlag	4.881.739

Kapitaldekning i %	19,74 %
Kjernekapitaldekning i %	17,84 %
Ren kjernekapitaldekning i %	16,25 %

3.2 Bufferkrav

Bankens kombinerte kapitalbufferkrav pr 31.12.2017 fremkommer av tabellen under.

Buffertype	Krav til ren kjernekapital pr 31.12.2017
Bevaringsbuffer	122.043
Systemrisikobuffer	146.452
Motsyklisk buffer	97.635
Kombinert bufferkrav	366.130

Banken har 573.710 i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital med og uten overgangsordninger delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster i kapitaldekningsoppgaven, justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10).

Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel (Kapital som kvalifiserer som kjernekapital)	9,01 %
Uvektet kjernekapitalandel (Inkludert kjernekapital omfattet av overgar	9,08 %

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon misligholdte engasjement:

Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin innen 30 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket innen 30 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Individuelle og gruppevise tapsnedskrivninger blir foretatt når det foreligger objektive indikasjoner for tap på utlån og garantier. Objektive bevis for verdifall kan for eksempel være vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Det foretas en individuell tapsnedskrivning dersom det finnes objektive bevis for verdifall. Tapet beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente.

Bankens risikoklassifiseringssystem er grunnlaget for gruppenedskrivningene. Risikoklassifiseringssystemet deler engasjementene inn i ti risikoklasser med bakgrunn i kundens PD. I tillegg har banken risikoklasser for misligholdt og tapsutsatte engasjementer.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Offentlig forvaltning	209.756	10.000	-	219.756
Lønnstakere o.l.	5.256.257	435.145	125.849	5.817.251
Andre	27.033	-	17.529	44.562
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Jordbruk, skogbruk, fiske	129.987	25.593	1.632	157.212
Industriproduksjon	57.012	21.650	42.994	121.656
Bygg og anlegg	349.666	85.229	51.179	486.074
Varehandel, hotell/restaurant	185.555	48.324	24.979	258.858
Transport, lagring	26.637	4.512	7.115	38.264
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	1.178.363	60.745	124.004	1.363.112
Sosial og privat tjenesteyting	175.942	14.606	13.282	203.830
Sentralbank	65.826	-	-	65.826
Kredittinstitusjoner	1.014.604			1.014.604
Sum	8.676.638	705.804	408.563	9.791.005
Kommuner med avdelingskontor	4.278.510	491.386	272.861	5.042.757
Buskerud for øvrig	1.303.594	90.162	86.337	1.480.093
Resten av Norge	2.860.010	121.178	49.365	3.030.553
Utlandet	234.524	3.078	-	237.602
Gjennomsnitt²	8.584.941	673.361	471.860	9.730.162

¹ Etter individuelle nedskrivninger

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Misligholdte engasjementer	Engasjementer med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹ siste år	Garantier med avsetning ²
Offentlig forvaltning	-	-	-	-	-
Lønnstakere o.l.	35.945	6.647	519	(1.279)	-
Utlandet	-	-	-	-	-
<i>Næringssektor fordelt:</i>					
Jordbruk, skogbruk, fiske	1.622	-	-	-	-
Industriproduksjon	3.388	1.260	700	28	-
Bygg og anlegg	517	19.037	-	(1.044)	-
Varehandel, hotell/restaurant	-	-	-	-	-
Transport, lagring	949	707	-	(90)	-
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	954	-	-	-	-
Sosial og privat tjenesteyting	52	-	-	-	-
Sum	43.427	27.651	1.219	(2.385)	-

¹ Kun individuelle nedskrivninger

² Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

4.5 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på individuell utlån og avsetninger på garantier siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Individuelle nedskrivninger på utlån		
Individuelle nedskrivninger 01.01.	14.235	-
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-8.902	-
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	3.468	-
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	6.872	-
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-5.672	-
Individuelle nedskrivninger 31.12.	10.001	-
Endringer i nedskrivning på grupper av utlån (beløp i tusen kroner)		
Nedskrivninger på grupper av utlån		
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	11.678	-
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	-235	-
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	11.443	-

Årets tapskostnad på utlån og garantier (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	-4.234	-
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier	-	-
Periodens endring i gruppeavsetninger	-235	-
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	12.169	-
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	169	-
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-398	-
Periodens amortiserte renter	-281	-
Periodens tapskostnad	7.190	-

4.6 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Banken har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.7 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp etter nedskrivninger og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjements- beløp før sikkerheter	Engasjements- beløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	92.945	92.945			0 %	0 %
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommun	162.513	162.513			0 %	0 %
Offentlige foretak	-	-			0 %	0 %
Multilaterale utviklingsbanker	30.122	30.122			0 %	0 %
Internasjonale organisasjoner	-	-			0 %	0 %
Institusjoner	73.828	74.333		74.333	0 %	0 %
Foretak	739.236	721.577		7.133	0 %	0 %
Massemarkedsengasjementer	169.978	169.978			0 %	0 %
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	7.390.459	7.390.459			85 %	0 %
Forfalte engasjementer	14.026	14.026			72 %	0 %
Høyrisiko-engasjementer	13.687	13.687			0 %	0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	593.909	593.909		593.909	0 %	0 %
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig r	280.964	280.964		280.964	0 %	0 %
Andeler i verdipapirfond	67.463	67.463		67.463	0 %	0 %
Egenkapitalposisjoner	170.151	170.151	73.043		0 %	0 %
Øvrige engasjementer	336.102	331.043			0 %	0 %
Sum	10.135.383	10.113.170	73.043	1.023.802		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Banken benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Banken har fastsatt egne retningslinjer for sikkerhetsvurderinger av ulike typer pant. Panteverdi for boligeiendom vurderes innenfor 85 % av forsvarlig verdigrunnlag. Forsvarlig verdigrunnlag baseres på en samlet vurdering av salgstakst/kjøpesum, eiendomsverdi i EDB infobank og god lokalkunnskap knyttet til beskaffenhet og beliggenhet.

Verdivurdering av boligeiendommer skal oppdateres ved vesentlige endringer i markedet.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.8 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Samlet engasjementsbeløp hvor det beregnes kapitalkrav for motpartsrisiko utgjorde 1.560. (engasjementsbeløp før sikkerhetsstillelse og konverteringsfaktor).

Matrisen under viser derivatkontraktenes virkelige verdi før og etter motregning.

Motpartsrisiko ved derivatkontrakter

Beløp i tusen kroner	Virkelig verdi ¹
Før motregning	-
Etter motregning	-12.603

¹ Med virkelig verdi før motregning forstås summen av virkelig verdi av alle kontrakter med positiv verdi.

Virkelig verdi etter motregning er summen av virkelige netto positive verdier mot hver enkelt motpart.

5. EGENKAPITALPOSISJONER

Egenkapitalposisjoner er inndelt i følgende kategorier: «Til virkelig verdi over resultat» og «Tilgjengelig for salg».

Egenkapitalposisjoner til virkelig verdi over resultatet er i hovedsak finansielle eiendeler holdt for handelsformål. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger, og papiret omsettes i et aktivt marked.

Banken har en portefølje av egenkapitalinstrumenter klassifisert som «Tilgjengelig for salg». Aksjer og andeler som er anskaffet for annet formål enn å oppnå gevinst er plassert i denne kategorien.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg vurderes til virkelig verdi etter førstegangs balanseføring. Verdsettelse av de finansielle instrumentene er basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder. Vurdering av virkelig verdi på tilgjengelig for salg investeringer som ikke handles i et aktivt marked er blant annet basert på investeringsobjektets økonomiske stilling og likviditet, markedsforholdene i den aktuelle bransje og endringer i teknologi.

Verdiendringer på egenkapitalinstrumenter klassifisert som tilgjengelig for salg føres direkte mot egenkapitalen. Når verdipapirer klassifisert som tilgjengelig for salg selges eller nedskrives, føres samlet verdiregulering som er ført i egenkapitalen over resultatet som gevinst eller tap fra investeringer i verdipapirer.

På hver balansedag vurderer banken om det finnes objektive indikatorer som tyder på verdiforringelse av enkelte eiendeler eller grupper av finansielle eiendeler. For aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg, vil et betydelig eller langvarig fall i virkelig verdi under anskaffelseskost være en indikator på at aksjen er verdiforringet. Dersom slike objektive indikatorer foreligger for finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, tas det samlede tapet – målt som differansen mellom anskaffelseskost og virkelige verdi, fratrukket eventuelt tidligere resultatførte nedskrivninger – ut av egenkapitalen og regnskapsføres i resultatregnskapet.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter kategori. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/ -tap i perioden	Urealisert gevinst/ -tap
Aksjer og andeler – til virkelig verdi over resultat				
– børsnoterte aksjer	1.494	1.494	-	795
– andre aksjer og andeler	-	-	-	-
Aksjer og andeler – Tilgjengelig for salg				
– børsnoterte aksjer	-	-	-	-
– andre aksjer og andeler	168.657	168.657	49	27.990

6. RENTERISIKO

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Bankens samlede renterisiko kan maksimalt utgjøre 0,75 % av bankens ansvarlige kapital. Den samlede renterisiko kan bestå av:

- Fastrenteutlån.
- Fastrenteinnskudd
- Rentederivater
- Obligasjoner, sertifikater og obligasjoner med fortrinnsrett
- Obligasjons- og sertifikatlån
- Andeler i verdipapirfond

Renteswapper benyttes til reduksjon av bankens eller kunders renterisiko.

Ved overvåking av renterisikoen legger banken til grunn en gap-analyse som viser eksponering for renterelaterte finansielle instrumenter og produkter fordelt på ulike intervaller på rentekurven målt mot fastsatt ramme for netto renteeksponering. Banken har i hovedsak kort rentebinding på sine instrumenter.

Bankens renterisiko rapporteres kvartalsvis til styret og ledergruppen.

Tabellen nedenfor viser bankens samlede renterisiko pr. 31.12.17.

Renterisiko

Eiendeler	Renterisiko i tusen kroner ¹
Utlån til kunder med rentebinding	10.283
Rentebærende verdipapirer	1.930
Øvrige rentebærende eiendeler	150
Gjeld	
Innskudd med rentebinding	-2.999
Andre innskudd	-
Verdipapirgjeld	-1.730
Øvrig rentebærende gjeld	-
Utenom balansen	
Renterisiko i derivater	-6.274
Sum renterisiko	1.360

¹ Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

Risiko- og kapitalstyringen i Skue Sparebank skal støtte opp under bankens strategiske utvikling og måloppnåelse og danne grunnlaget for god virksomhetsstyring. Videre skal den bidra til å sikre finansiell stabilitet og en akseptabel formuesforvaltning. Bankens risikostyring har et helhetsperspektiv, tilpasset størrelse og kompleksitet. Bankens overordnede risikoprofil skal være moderat.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring er rammeverket basert på følgende elementer:

- strategier og retningslinjer
- organisering
- rapportering og oppfølging
- internkontroll og compliance (etterlevelse)

7.1 Organisering og ansvar

Ansvar og gjennomføring av bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre, ledelsen og operative enheter.

Styret har det overordnede ansvaret for bankens risikostyring. Styret skal beslutte bankens risikoprofil og vedta rammer og overordnede retningslinjer for risikostyringen.

Administrerende banksjef har ansvaret for å operasjonalisere styrets målsettinger og retningslinjer, og sammen med den øvrige ledelsen etablere, vedlikeholde og utvikle rammeverket for risikostyringen. Rammeverket består av metoder, prosesser, konkrete retningslinjer og rutiner som er innført for å utføre

aktivitetene i risikostyringen. Administrerende banksjef skal sørge for at det utarbeides rapporter som gir styret grunnlag for å vurdere om risikoen ligger innenfor godkjent risikoprofil.

Risikokontrollfunksjonen kontrollerer etterlevelsen av vedtatte policyer, retningslinjer og rutiner for risiko. Videre utarbeider risikokontrollfunksjonen faste risikorapporter til ledelsen og styret i tillegg til å rapportere ved brudd på rammer og retningslinjer. Ansvarlig for risikokontrollfunksjonen skal ikke utføre oppgaver som innebærer beslutningstaking for områder som overvåkes og kontrolleres, og skal ikke være underlagt en person som har ansvaret for aktivitetene som blir overvåket/ kontrollert.

Compliancefunksjonen identifiserer og vurderer overholdelse av lover, forskrifter, bransjestandarder mv. og utarbeider rapporter til ledelsen og styret.

Risikostyring er en del av bankens løpende internkontrollprosess, og alle ledere i Skue Sparebank har ansvar for å styre risiko og sikre god kontroll innenfor eget område i tråd med bankens vedtatte risikoprofil. For å sikre god økonomisk og administrativ styring, skal den enkelte leder ha nødvendig kunnskap om vesentlige risikoforhold innenfor eget område.

Banken utarbeider kapitalanalyser (ICAAP) etter de forskriftene for kapitaldekning, som kobler faktisk risiko og kapitalbinding. For de største risikogruppene er det utarbeidet egne retningslinjer som gir mer detaljerte beskrivelser av risikoen og hvordan banken skal opptre for å redusere risikoen. Det rapporteres periodisk til ledelsen og styret for de ulike risikogruppene.

7.2 Kredittrisiko

Kredittrisikoen i bankens utlånsportefølje representerer den største risikoen i Skue Sparebank og defineres som faren for tap som oppstår som følge av at låntakere ikke har evne eller vilje til å betjene sine forpliktelser overfor banken. Den overordnede kredittstrategien fastsetter at banken skal ha en moderat risikoprofil.

Kredittrisikoen styres gjennom rammeverket for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyring. Bankens styre følger løpende opp utlånsporteføljen med det formål å kunne foreta justeringer av bankens retningslinjer for kredittpolicy for å begrense risikoen i porteføljen. Det legges vekt på løpende tilpasning av mål og rammer for økt styring av kredittrisiko.

Bankens bevilgningsreglement og fullmakter er basert på risiko knyttet til sannsynligheten for mislighold og sikkerhetsdekning. Fullmaktstrukturen bygger på rådgivernes kompetanse og risikoklassifiseringsverdiene på kunden.

Banken benytter et risikoklassifiseringssystem for å overvåke kredittrisiko i nærings- og personkundeporteføljen. Systemet er basert på en modell som beregner kundenes sannsynlighet for mislighold (PD) de kommende 12 måneder. Alle kunder med kreditteksponering risikoklassifiseres. Risikoklassen oppdateres månedlig med interne data og månedlig med eksterne data for bedriftskunder. For privatkunder oppdateres risikoklassen manuelt med eksterne data. Risikoklassifiseringen benyttes i banken til beslutningsstøtte på enkeltkunder og til overvåkning og rapportering på porteføljenivå. Banken deler inn engasjementene inn i ti risikoklasser med bakgrunn i kundens PD. I tillegg har banken risikoklasser for misligholdt og tapsutsatte engasjementer.

Risikoklassifiseringssystemet er også grunnlag for gruppenedskrivninger. Prosentvise tap i den enkelte klasse er basert på historiske tap i Eika-bankene.

Individuelle nedskrivninger foretas på person- og næringsengasjement som i overensstemmelse med Finanstilsynets forskrifter er identifisert som tapsutsatte. Banken risikopriser næringsengasjement og personmarkeds kunder utfra risikoklasse, betjeningsevne og sikkerhetsdekning.

Banken har fastsatt egne retningslinjer for sikkerhetsvurderinger av ulike typer pant. Hovedtyper av sikkerheter som benyttes er pant i fast eiendom, registrerbart løsøre, fordringer, varelager, driftsløsøre og landbruksløsøre. I hovedsak er garantistene privatpersoner eller foretak. Bankens motregningsadgang følger alminnelige regler i norske lovkrav. Retningslinjer for verddivurdering av ulike typer sikkerheter er fastsatt i bankens kreditthåndbok.

7.3 Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap på poster i og utenfor balansen som følge av svingninger i observerbare markedsvariabler som aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser. Markedsrisiko oppstår i hovedsak fra bankens investeringer i aksjer, fond, og egenkapitalbevis, plasseringer i sertifikater og obligasjoner, samt kjøp og salg av finansielle derivater, herunder rentederivater. Hensikten med bankens eksponering i markedsrisiko er i hovedsak å tilfredsstille likviditetskrav og bidra til bankens inn- og utlånsaktivitet. Overskuddslikviditet skal bidra til akseptabel avkastning på bufferlikviditet uten at banken utsettes for risiko som truer dens eksistens verken på kort eller lang sikt. Som følge av alliansetilknytning utsettes banken også for markedsrisiko gjennom plassering i strategiske eierposter. Bankens markedsrisikoprofil skal være lav til moderat.

Markedsrisikoen måles og overvåkes på bakgrunn av rammer fastsatt av styret. Banken benytter ulike porteføljesystemer for å måle markedsrisikoen mot de fastsatte rammene. Rammene revideres årlig, og fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av negative markedsbevegelser.

Overvåking av utviklingen i etablerte risikomål skjer løpende både på konsolidert basis og for delporteføljer, og bankens prosedyrer skal sikre konsistens mellom styrets markedsrisikotoleranse og rammenivået. Bankens markedsrisiko rapporteres periodisk til ledelsen og styret. Markedsrisiko består av følgende:

Renterisiko

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Ved overvåking av renterisikoen legger banken til grunn en gap-analyse som viser eksponering for renterelaterte finansielle instrumenter og produkter fordelt på ulike intervaller på rentekurven målt mot fastsatt ramme for netto renteeksponering. Banken har i hovedsak kort rentebinding på sine instrumenter, og har således lav risiko knyttet til endringer i rentekurven. Uro i kredittmarkedene påvirker imidlertid investorens marginkrav, og spreadutgang kan medføre betydelige kurstap på sertifikat- og obligasjonsporteføljen. Slike urealiserte kurstap vil reverseres frem mot forfall dersom utstederne er betalingsdyktige.

Kursrisiko

Kursrisiko er risikoen for tap som følge av endringer i kursene på bankens beholdning av verdipapirer. Bankens risikoeksponering mot denne formen for risiko er regulert gjennom rammer for maksimale investeringer i de ulike porteføljene. Banken har lav eksponering mot aksjemarkedet.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i valutakursene. Ved overvåking av valutarisikoen måles bankens valutaposisjoner mot fastsatte rammer for maksimal aggregert valutaposisjon og maksimal posisjon i enkeltvaluta. Banken har lav valutaeksponering.

7.4 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at banken ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser, erstatter uttrukne kundemidler eller finansierer økninger i eiendelene. Konsekvensen kan være vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, manglende evne til å møte forpliktelser eller vesentlig kostbar finansiering av eiendelene. Banken aksepterer inntil moderat nivå på likviditetsrisiko.

Banken søker å minimere likviditetsrisikoen gjennom sin likviditetspolicy fastsatt av styret. Likviditetspolicyen skal sikre at likviditetsrisikoen til enhver tid er under kontroll og danner rammer for bankens finansierings- og plasseringstiltak for alle virksomhetsområder.

Ledelsen er ansvarlig for å gjennomføre likviditetspolicyen og likviditetsstyringen som blant annet innebærer:

- Daglig overvåking av den finansielle situasjonen, vurdere kjente, framtidige kontantstrømmer og rullerende prognoser for å sikre at forpliktelser kan innfris.
- Sikre refinansiering i god tid før forfall på gjeldsinstrumenter, eller ved utlån til kunder, gjennom bruk av kundeinnskudd, penge- og kapitalmarkedene, samt sentralbanken.
- Forvalte bankens rentebærende verdipapirportefølje som del av bankens likviditetsbeholdning.
- Overvåke likviditet i balansen mot interne likviditetsmål og myndighetskrav.
- Styre konsentrasjon og struktur på gjeldsforfall.

Bankens likviditetsrisiko rapporteres periodisk til ledelsen og styret. Rapporteringen baseres i hovedsak på kjente, framtidige kontantstrømmålinger, rullerende prognoser på daglig, månedlig og årlig basis, interne rammer, stresstester og myndighetskrav.

Banken fordeler finansieringskilder på ulike motparter, finansielle gjeldsinstrumenter og løpetider.

7.5 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap pga. utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller pga. eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter risiko innen personal, økonomi, IT-sikkerhet, fysisk sikkerhet, drift, juridisk sikkerhet, forvaltning, kontroll og daglig drift. I dette inngår risikoen for at banken kan bli påført tap eller kostnader som følge av

- IT-systemer og organisasjon ikke kan behandle transaksjoner på korrekt og tidsriktig måte
- manglende sikring av omdømme, eiendeler og ressurser m.v.
- bevisste handlinger fra egne ansatte og/eller utenforstående med sikte på å oppnå urettmessige fordeler
- manglende sikring av kunders eiendeler eller uaktsomhet ved forvaltning av eiendeler på vegne av andre
- systemtekniske og manuelle kontroller som ikke fungerer

Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alt det vesentlige av kostnader knyttet til kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet. Den operasjonelle risikoen vil blant annet kunne reduseres gjennom god kvalitetssikring og interne kontrollsystemer. Operasjonell risiko rapporteres periodisk til styret. Den operasjonelle risikoprofilen i Skue Sparebank skal være lav.

7.6 Strategisk risiko/ forretningsrisiko

Strategisk risiko/ forretningsrisiko er basert på en skjønnsmessig vurdering av bankens risiko for tap eller bortfall av inntekter som følge av strategiske valg eller endrede rammebetingelser som ikke dekkes under de øvrige områdene.

Skue Sparebank foretar en løpende vurdering av risikofaktorer som spesielle forretningsområder, strategiske eierposter, bemanning og investeringer i datterselskap. Dette innebærer en gjennomgang av endringer i rammebetingelser, herunder endret kundeadferd og endringer i konkurransesituasjonen, krav fra offentlige myndigheter og krav til kompetanse og organisering.

7.7 Kapitalstyring

Skue Sparebanks mål vedrørende kapitalforvaltning er å trygge fortsatt drift for å sikre egenkapitalbeviserne en god avkastning, samt å opprettholde en optimal kapitalstruktur for å redusere kapitalkostnadene.

Gjennom lovverket er banken underlagt et regelverk for minstekrav til kapitaldekning og soliditet. Banken har årlig en prosess for vurdering og kvantifisering av bankens vesentlige risikoer og beregne bankens *kapitalbehov* (ICAAP), og det utarbeides en kapitalplan for å sikre en langsiktig og effektiv kapitalstyring. Styret har ansvaret for å initiere ICAAP-prosessen og kapitalplanleggingen, og skal sette mål for et kapitalnivå som er tilpasset bankens risikoprofil og forretningsmessige rammebetingelser. ICAAP-prosessen er en integrert del av bankens samlede risikostyring.

Kapitalbehovsvurderingen i ICAAP er fremoverskuende. Dette innebærer at kapitalbehovet vurderes i forhold til nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må se på behovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer m.v.

Fremtidige tap kan deles inn i forventede tap og uventede tap. Forventede tap kan betraktes som en driftskostnad og forutsettes dekket over den løpende driften. Den løpende driften kan også betraktes som et førstelinje-forsvar mot uventede tap. I kapitalbehovsvurderingen legges det imidlertid til grunn at uventede tap ikke dekkes over driften, men skal dekkes av kapital. Kapitalbehovsvurderingen innebærer følgelig en beregning av hvor mye kapital banken trenger for å dekke opp for fremtidige uventede tap. Bankens utarbeider i tilknytning til kapitalbehovsvurderingen stresstester som viser antatt betydning for banken av samtidige endringer i flere viktige faktorer (scenarioanalyse).

I tilknytning til bankens kapitalbehovsvurdering har banken tatt stilling til ønsket nivå for kapital (kapitalmål). Videre er det etablert et sett av handlingsregler, hvor det fremgår hvilke handlinger som skal iverksettes ved ulike nivåer av faktisk kapital sett i forhold til kapitalmålet.

Prosess og roller:

- Styret skal godkjenne utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester.

- Bankens administrasjon skal gjennomføre relevante beregninger og vurderinger og skal fremlegge en rapport for styret ved behov og minst én gang per år.
- Administrasjonen skal også fremme forslag om bankens kapitalmål. Kapitalmålet beslattes av styret.

Styret har vedtatt en målsetting om en kapitaldekning på minimum 19,0 %, en kjernekapitaldekning på 17,0 % og en ren kjernekapitaldekning på 15,5 %. Ved utgangen av 2017 er kapitaldekningen 19,7 % og kjernekapitaldekningen 17,8 %. Ren kjernekapitaldekning utgjør 16,3 %.

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter					
1	Utsteder	Skue Sparebank	Skue Sparebank	Skue Sparebank	Skue Sparebank
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	NO001 0673064	NO001 0775554	NO001 0763659	NO001 0775547
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet,	CRD VI	CRD VI	CRD VI	CRD VI
Behandling etter kapitalregelverket					
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	Annen godkjent kjemekapital	Annen godkjent kjemekapital	Tilleggskapital	Tilleggskapital
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Annen godkjent kjemekapital	Annen godkjent kjemekapital	Tilleggskapital	Tilleggskapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Fondsobligasjonskapital	Fondsobligasjonskapital	Ansvarlig lånekapital	Ansvarlig lånekapital
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	50 MNOK	35 MNOK	75 MNOK	25 MNOK
9	Instrumentets nominelle verdi	50 MNOK	35 MNOK	75 MNOK	25 MNOK
9a	Emisjonskurs	100	100	100	100
9b	Innløsningskurs	100	100	100	100
10	Regnskapsmessig klassifisering	Gjeld-amortisert kost	Gjeld-amortisert kost	Gjeld-amortisert kost	Gjeld-amortisert kost
11	Opprinnelig utstedelsesdato	22.03.2013	29.09.2016	27.04.2016	29.09.2016
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Evigvarende	Evigvarende	Tidsbegrenset	Tidsbegrenset
13	Opprinnelig forfallsdato	ingen forfallsdato	ingen forfallsdato	27.04.2026	29.09.2026
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	Ja	Ja	Ja	Ja
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	22.03.2018	29.09.2021	27.04.2021	29.09.2021
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	Kvartalsvis	Kvartalsvis	Kvartalsvis	Kvartalsvis
Renter/utbytte					
17	Fast eller flytende rente/utbytte	Flytende	Flytende	Flytende	Flytende
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	3M NIBOR + 4,75 %	3M NIBOR + 5,00 %	3M NIBOR + 3,40 %	3M NIBOR + 2,75 %
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	Nei	Nei	Nei	Nei
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Delvis fleksibilitet	Delvis fleksibilitet	Pliktig	Pliktig
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Delvis fleksibilitet	Delvis fleksibilitet	Pliktig	Pliktig
21	Vilkår om rentøkning eller annet incitament til innfrielse	Nei	Nei	Nei	Nei
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Nei	Nei	Nei	Nei
Konvertering/nedskrivning					
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Nei	Nei	Nei	Nei
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	N/A	N/A	N/A	N/A
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	N/A	N/A	N/A	N/A
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	N/A	N/A	N/A	N/A
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	N/A	N/A	N/A	N/A
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	N/A	N/A	N/A	N/A
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	N/A	N/A	N/A	N/A
30	Vilkår om nedskrivning	Ja	Ja	Ja	Ja
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	Hvis kapitaldekning faller under til en hver tids gjeldende minstekrav.	Hvis kapitaldekning faller under til en hver tids gjeldende minstekrav.	Etter relevante regler i det til enhver tid gjeldende regelverk.	Etter relevante regler i det til enhver tid gjeldende regelverk.
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	Hel eller delvis	Hel eller delvis	Hel eller delvis	Hel eller delvis
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	Midlertidig	Midlertidig	Midlertidig	Midlertidig
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	hh til gjeldende regler	hh til gjeldende regler	hh til gjeldende regler	hh til gjeldende regler
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	N/A	N/A	N/A	N/A
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	Nei	Nei	Nei	Nei
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	N/A	N/A	N/A	N/A

	(A) Beløp på datoen for offentlig- gjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangs- regler
Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital			
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	174.719	26 (1), 27, 28 og 29
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	580.060	26 (1) (c)
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.	34.897	26 (1) (d) og (e)
3a	Avsetning for generell bankrisiko		26 (1) (f)
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
	Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser		
5	Minoritetsinteresser	-	84
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	68.070	26 (2)
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	857.746	Sum rad 1 t.o.m. 5a
Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
7	Verdijusteringer som følge av kravene om	-1.135	34 og 105
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)	-4.789	36 (1) (b) og 37
9	Tomt felt i EØS		
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	-	36 (1) (c) og 38
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	-	33 (1) (a)
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)	-	36 (1) (d), 40 og 159
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)	-	32 (1)
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet	-	33 (1) (b) og (c)
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelse (negativt beløp)	-	36 (1) (e) og 41
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)	-	36 (1) (f) og 42
17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	-	36 (1) (g) og 44
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-58.434	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79
20	Tomt felt i EØS		
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),	-	36 (1) (k)
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)		36 (1) (k) (i) og 89 til 91
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)	-	244 (1) (b) og 258
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)	-	36 (1) (k) (iii) og 379 (3)
21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	-	36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)	-	48 (1)
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)	-	36 (1) (i) og 48 (1) (b)
24	Tomt felt i EØS		
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)	-	36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)	-	36 (1) (a)
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)	-	36 (1) (l)
26	Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	-	Sum 26a og 26b
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap	-	
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)	-	468
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)	-	36 (1) (j)
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-64.358	Sum rad 7 t.o.m. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26 og 27
29	Ren kjernekapital	793.388	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus

Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter				
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	85.000	51 og 52	
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard	85.000		
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard	-		
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	486 (3) og (5)	
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser			
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital	-	85 og 86	
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	-		
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	85.000	Sum rad 30, 33 og 34	
Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)	-	52 (1) (b), 56 (a) og 57	
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	-	56 (b) og 58	
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	56 (c), 59, 60 og 79	
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	56 (d), 59 og 79	
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	-7.304	Sum rad 41a, 41b og 41c	
41a	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-7.304	469 (1) (b) og 472 (10) (a)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
41b	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
41c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag	-		
	herav: filter for urealisert tap			
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)			
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)	-	56 (e)	
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	-7.304	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42	
44	Annen godkjent kjernekapital	77.696	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt	
45	Kjernekapital	871.084	Sum rad 29 og rad 44	
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger				
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	100.000	62 og 63	
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	486 (4) og (5)	
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser			
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen	-	87 og 88	
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	-		
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap	-	62 (c) og (d)	
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	100.000	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50	

Tilleggs kapital: Regulatoriske justeringer			
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)	-	63 (b) (i), 66 (a) og 67
53	Beholdning av tilleggs kapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	-	66 (b) og 68
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	66 (c), 69, 70 og 79
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser		
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser		
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-	66 (d), 69 og 79
56	Justeringer i tilleggs kapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-7.304	Sum rad 56a, 56b og 56c
56a	Fradrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-7.304	469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56b	Fradrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggs kapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag	-	468
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst		468
	herav: Overskytende fradrag i tilleggs kapitalen som gjøres i annen godkjent kjernekapital	-	
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggs kapital	-7.304	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56
58	Tilleggs kapital	92.696	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus
59	Ansvarlig kapital	963.780	Sum rad 45 og rad 58
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital		469 (1) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital		
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggs kapital		
60	Beregningsgrunnlag	4.881.739	
Kapitaldekning og buffere			
61	Ren kjernekapitaldekning	16,3 %	92 (2) (a)
62	Kjernekapitaldekning	17,8 %	92 (2) (b)
63	Kapitaldekning	19,7 %	92 (2) (c)
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	12,0 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133
65	herav: bevaringsbuffer	2,5 %	
66	herav: motsyklisk buffer	2,0 %	
67	herav: systemrisikobuffer	3,0 %	
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)		CRD 131
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	11,8 %	CRD 128
69	Ikke relevant etter EØS-regler		
70	Ikke relevant etter EØS-regler		
71	Ikke relevant etter EØS-regler		

Kapitaldekning og buffere			
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	158.225	36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	-	36 (1) (i), 45 og 48
74	Tomt felt i EØS		
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.	-	36 (1) (c), 38 og 48
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen			
76	Generelle kredittrisikoreserver	-	62
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen	61.022	62
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap	-	62
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger	29.290	62
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (3) og 486 (2) og (5)
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (4) og 486 (3) og (5)
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (4) og 486 (3) og (5)
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (5) og 486 (4) og (5)
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (5) og 486 (4) og (5)